

ବିଚ୍ଛାଦନ: ଏକ ପିୟର-ଟୁ-ପିୟର ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ କ୍ୟାଶ ସିଷ୍ଟମ

Satoshi Nakamoto
satoshin@gmx.com
www.bitcoin.org

ଆବିଷ୍କାର: ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ କ୍ୟାଶର ଏକ ପିୟର-ଟୁ-ପିୟର (ପି୨ପି) ଭର୍ସନ ଏକ ଆର୍ଥିକ ଅନୁଷ୍ଠାନର ସହଯୋଗ ବିନା ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷରୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ପକ୍ଷକୁ ସିଧାସଳଖ ଅନୁଲୋମ ପେମେଣ୍ଟ ପଠାଇବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେବ। ଡିଜିଟାଲ ସିଗ୍ନେଚରଗୁଡ଼ିକ ସମାଧାନର ଏକ ଅଂଶ ପ୍ରଦାନ କରିଥାନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଯଦି ଏବେ ବି ଦୁଇ ଗୁଣ ବ୍ୟୟକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ଏକ ବିଶ୍ୱସନୀୟ ମାଧ୍ୟମ ପକ୍ଷର ଆବଶ୍ୟକ ପଡୁଛି ତେବେ ମୁଖ୍ୟ ଲାଭ ମିଳିପାରିବ ନାହିଁ। ଆମେ ଏକ ପିୟର-ଟୁ-ପିୟର ନେଟୱର୍କର ବ୍ୟବହାର କରି ଡବଲ-ସ୍ପେଣ୍ଡିଙ୍ଗ ବା ଦୁଇ ଗୁଣ ବ୍ୟୟ ସମସ୍ୟା ପାଇଁ ଏକ ସମାଧାନର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଛୁ। ଏହି ନେଟୱର୍କ ହାଣ୍ଡ-ଆଧାରିତ ପୁଅ-ଅଫ-ଓର୍-ଓର୍ ଏକ ବିଦ୍ୟାମାନ ଶୃଙ୍ଖଳାରେ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନଗୁଡ଼ିକୁ ହାଣ୍ଡ କରି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଟାଇମ୍‌ଷ୍ଟାମ୍ପ କରିଥାଏ, ଏକ ରେକର୍ଡ ଗଠନ କରିଥାଏ ଯାହାକୁ ପୁଅ-ଅଫ-ଓର୍-ଓର୍ ପୁଣିଥରେ ନକରି ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ। ସବୁଠାରୁ ଦୀର୍ଘ ଶୃଙ୍ଖଳା କେବଳ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିବା ଇଡେଂଟିଫିକେସନ୍ କ୍ରମର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ ନାହିଁ ବରଂ ଏହା ସିପିୟୁ ପାଠ୍ୟର ସର୍ବବୃହତ୍ ନେଟୱର୍କରୁ ଆସିଛି ବୋଲି ପ୍ରମାଣ ଦେଇଥାଏ। ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଧିକାଂଶ ସିପିୟୁ ପାଠ୍ୟ, ନେଟୱର୍କକୁ ଆକ୍ରମଣ କରିବା ପାଇଁ ସହଯୋଗ କରୁନଥିବା ନୋଡଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହେଉଛନ୍ତି, ସେଗୁଡ଼ିକ ସବୁଠାରୁ ଦୀର୍ଘ ଶୃଙ୍ଖଳା ସୃଷ୍ଟି କରିବେ ଓ ଆକ୍ରମଣକାରୀଙ୍କୁ ପଛରେ ପକାଇବେ। ଏହି ନେଟୱର୍କ ନିଜେ ସର୍ବନିମ୍ନ ଭାଗର ଆବଶ୍ୟକ କରିଥାଏ। ଏଥିରେ ମେସେଜଗୁଡ଼ିକ ସର୍ବୋତମ ପ୍ରୟାସ ଆଧାରରେ ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ ନେଟୱର୍କ ଛାଡି ପାରୁଥିବା ଓ ପୁନଃ ଯୋଗ ଦେଇପାରୁଥିବା ନୋଡଗୁଡ଼ିକ ସେମାନେ ଯିବା ପରେ କ'ଣ ଘଟିଥିଲା ତାହାର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ଦୀର୍ଘତମ ପୁଅ-ଅଫ-ଓର୍-ଓର୍ ଶୃଙ୍ଖଳାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିପାରନ୍ତି।

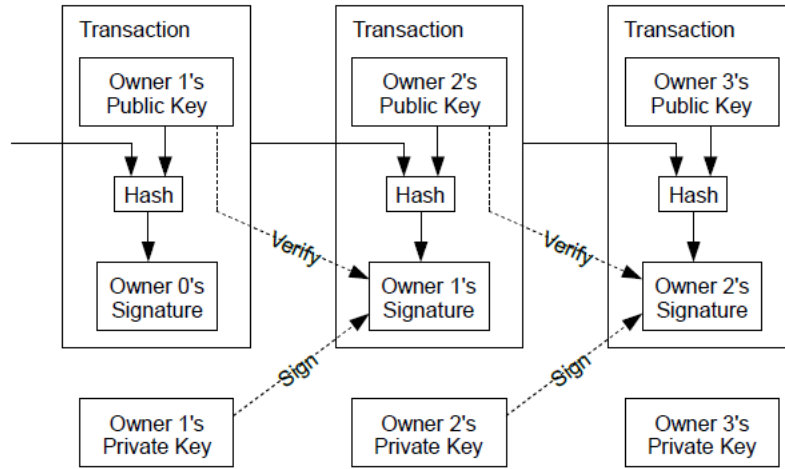
୧. ପରିଚୟ

ଇଣ୍ଟରନେଟରେ ବ୍ୟବସାୟ, ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ ପେମେଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କରିବା ପାଇଁ ବିଶ୍ୱସନୀୟ ମାଧ୍ୟମ ପକ୍ଷ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଆର୍ଥିକ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଅଟନ୍ତି। ଅଧିକାଂଶ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ ପାଇଁ ଏହି ସିଷ୍ଟମ ଯଥେଷ୍ଟ ଭଲ କାମ କରୁଥିବା ବେଳେ ଏହା ଏବେ ବି ବିଶ୍ୱାସ ଆଧାରିତ ମଡେଲଗୁଡ଼ିକର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଦୁର୍ବଳତା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହେଉଛି। ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ନନ୍-ରିଭର୍ସିବୁଲ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନଗୁଡ଼ିକ ବାସ୍ତବରେ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ, କାରଣ ଆର୍ଥିକ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ବିବାଦରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତାକୁ ଏଡାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ। ମଧ୍ୟସ୍ଥତାର ଖର୍ଚ୍ଚ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିଥାଏ, ସର୍ବନିମ୍ନ ବ୍ୟବହାରିକ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ ଆକାରକୁ ସୀମିତ କରିଥାଏ ଏବଂ କ୍ଷୁଦ୍ର ସାଧାରଣ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ସମ୍ଭବନାକୁ ହ୍ରାସ କରିଥାଏ, ଏବଂ ନନ୍-ରିଭର୍ସିବୁଲ ସର୍ଭିସଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ନନ୍-ରିଭର୍ସିବୁଲ ପେମେଣ୍ଟ କରିବାର କ୍ଷମତା ହରାଇବା ସ୍ଥିତିରେ ଅଧିକ ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟ କରିବାକୁ ପଡିଥାଏ। ରିଭର୍ସିବୁଲ ସମ୍ଭବନା ସହିତ, ବିଶ୍ୱାସ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକତା ବ୍ୟାପକ ହୋଇଥାଏ। ବ୍ୟବସାୟୀମାନେ ନିଜର ଗ୍ରାହକଙ୍କଠାରୁ ସତର୍କ ରହିବା ଉଚିତ, ଯିଏକି ତାଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକତାଠାରୁ ଅଧିକ ସୂଚନା ପାଇଁ ହଇରାଣ କରିଥାନ୍ତି। ଠକାମିର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହାରକୁ ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ। ଏହି ଖର୍ଚ୍ଚ ଓ ପେମେଣ୍ଟ ସମ୍ଭବନାକୁ ଫିଜିକାଲ କରେନ୍ସିର ବ୍ୟବହାର କରି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ଏଡା ଯାଇପାରିବ, କିନ୍ତୁ କୌଣସି ବିଶ୍ୱସନୀୟ ପକ୍ଷ ବିନା ଏକ କମ୍ୟୁନିକେସନ୍ ଚ୍ୟାନେଲ ମାଧ୍ୟମରେ ପେମେଣ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ମେକାନିଜିମ ବା ପ୍ରଣାଳୀ ଉପଲବ୍ଧ ନାହିଁ।

ବିଶ୍ୱାସ ପରିବର୍ତ୍ତେ କ୍ରିସ୍ତୋଗ୍ରାଫିକ୍ ପ୍ରମାଣ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଏକ ଇଲେକଟ୍ରୋନିକ ପେମେଂଟ ସିଷ୍ଟମର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି, ଯାହା ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି ସହମତ ପକ୍ଷକୁ ଏକ ବିଶ୍ୱାସନୀୟ ଗଣ ପକ୍ଷର ଆବଶ୍ୟକତା ବିନା ପରସ୍ପର ସହ ସିଧାସଳଖ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ଟନ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେଉଥିବ। ରିଭର୍ସ କରିବା ପାଇଁ ପରିସଂଖ୍ୟା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅଯୌକ୍ତିକ ମନେ ହେଉଥିବା ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ଟନଗୁଡ଼ିକ ସେଲରକୁ ଠକେଇରୁ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବେ ଏବଂ ନିୟମିତ ଏସ୍କେଲୋ ମେକାନିଜିମକୁ କ୍ରେଡ଼ାକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବା ପାଇଁ ସହଜରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇପାରିବ। ଏହି ପେପରରେ ଆମେ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ଟନଗୁଡ଼ିକର କ୍ରେଡ଼ୋଲୋଜିକାଲ ଅର୍ଡରର କମ୍ପ୍ୟୁଟେଶନାଲ ପ୍ରୁଫ୍ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ଏକ ପିୟର-ଟୁ-ପିୟର ଡିଷ୍ଟ୍ରିବ୍ୟୁଟେଡ ଟାଇମ୍‌ଷ୍ଟାମ୍ପର ବ୍ୟବହାର କରି ଦୁଇ ଗୁଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ସମସ୍ୟା ପାଇଁ ଏକ ସମାଧାନର ପ୍ରସ୍ତାବ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛୁ। ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରକୃତ ନୋଡ୍‌ଗୁଡ଼ିକ, ଆକ୍ରମଣକାରୀ ନୋଡ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ଯେକୌଣସି କୋଅପରେଟିଂ ଗ୍ରୁପ୍ ତୁଳନାରେ ସାମୁହିକ ଭାବେ ଅଧିକ ସିପିୟୁ ପାଞ୍ଚାରକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବେ ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ସିଷ୍ଟମ ସୁରକ୍ଷିତ ଅଟେ।

୨. ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍

ଆମେ ଏକ ଇଲେକଟ୍ରୋନିକ କଏନକୁ ଡିଜିଟାଲ ସିଗ୍ନେଚରଗୁଡ଼ିକର ଏକ ଶୃଙ୍ଖଳା ଭାବେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରୁଛୁ। ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାଲିକ ପୂର୍ବ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍ର ଏକ ହାଶ୍ ଓ ପରବର୍ତ୍ତୀ ମାଲିକଙ୍କ ସାର୍ବଜନିନ ଚାବିକୁ ଡିଜିଟାଲ ଉପାୟରେ ସାଧନ କରି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍ ପାଇଁ କଏନକୁ ଟ୍ରାନ୍ସଫର କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ଏଗୁଡ଼ିକୁ କଏନର ଶେଷରେ ଯୋଗ କରିଥାନ୍ତି। ଯେଉଁ ବା ଅର୍ଥ ପାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ମାଲିକାନାର ଶୃଙ୍ଖଳାକୁ ଯାଂଚ କରିବା ପାଇଁ ସିଗ୍ନେଚରଗୁଡ଼ିକୁ ଯାଂଚ କରିପାରିବେ।

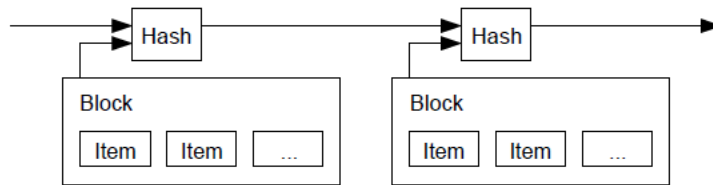
ତେବେ ସମସ୍ୟା ହେଉଛି ଯେଉଁ ବା ଅର୍ଥ ପାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି କୌଣସି ମାଲିକ କଏନକୁ ଦୁଇ ଗୁଣ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ତାହାକୁ ଯାଂଚ କରିପାରିବେ ନାହିଁ। ଏହାର ଏକ ସାଧାରଣ ସମସ୍ୟା ହେଉଛି ଏକ ବିଶ୍ୱସନୀୟ ସେଂଟ୍ରାଲ ଅଥୋରିଟି କିମ୍ବା ମିଂଟର ଆରମ୍ଭ କରିବା, ଯାହା ଦୁଇ ଗୁଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ସମ୍ପର୍କରେ ଜାଣିବା ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍କୁ ଯାଂଚ କରିବ। ପ୍ରତ୍ୟେକ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍ ପରେ କଏନକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରୂପେ ଏକ ନୂଆ କଏନ ଜାରି କରିବା ପାଇଁ ମିଂଟରୁ ଫେରସ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ସିଧାସଳଖ ମିଂଟରୁ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା କଏନଗୁଡ଼ିକୁ ହିଁ ଦୁଇ ଗୁଣ ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯାଇନାହିଁ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରାଯିବ। ଏହି ସମାଧାନ ସହ ଜଡ଼ିତ ସମସ୍ୟା ହେଉଛି ସମଗ୍ର ଅର୍ଥ ପ୍ରଣାଳୀର ଭାଗ୍ୟ ମିଂଟରୁ ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା କମ୍ପାନୀ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥାଏ, କାରଣ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍କୁ ଠିକ୍ ଏକ ବ୍ୟାଙ୍କ ଭଳି ଉଚ୍ଚ କମ୍ପାନୀ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରୋସେସ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ।

ଅର୍ଥ ପାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଲାଗି ପୂର୍ବ ମାଲିକମାନେ କୌଣସି ପୂର୍ବ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍ ସାଧନ କରିନାହାନ୍ତି ବୋଲି ଜାଣିବା ପାଇଁ ଆମେ ଏକ ମାଧ୍ୟମର ଏକ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଛୁ। ଆମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍କୁ ହିଁ ଗଣନା କରାଯାଇଥାଏ, ଯାହାଫଳରେ ଆମେ ଡବଲ-ସ୍ପେଣ୍ଡ ବା ଦୁଇଗୁଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରୟାସଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ଚିନ୍ତିତ ହେବୁ ନାହିଁ। ଏକ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍ର ଅନୁପସ୍ଥିତିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ ଏକମାତ୍ର ଉପାୟ ହେଉଛି ସମସ୍ତ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍ଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପର୍କରେ ସତର୍କ ରହିବା। ମିଂଟ୍ ଆଧାରିତ ମଡେଲରେ ମିଂଟ୍ ସମସ୍ତ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍ଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ସତର୍କ ରହିଥାଏ ଏବଂ କେଉଁ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍ ପ୍ରଥମେ ଆସିଛି ତାହାର ନିଷ୍ପତି ନେଇଥାଏ। ଏକ ବିଶ୍ୱସନୀୟ ପକ୍ଷ ବିନା ଏହାକୁ ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍ଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରୂପେ ସାର୍ବଜନିନ ଭାବେ ଘୋଷଣା କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଆମେ ଅର୍ଡରର ଏକ ସିଙ୍ଗଲ ହିଷ୍ଟ୍ରି ଉପରେ ସହମତ ହେବା ପାଇଁ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀଙ୍କ ଲାଗି ଏକ ସିଷ୍ଟମର ଆବଶ୍ୟକ କରୁଛୁ। ଯେଉଁ

ବା ଟଙ୍କା ପାଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରମାଣ ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି ଯେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ ସମୟରେ ଅଧିକାଂଶ ନୋଡ୍ ଏହା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରଥମ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ ବୋଲି ସହମତ ହୋଇଥିଲେ ।

୩. ଟାଇମ୍‌ଷ୍ଟାମ୍ପ ସର୍ତ୍ତର

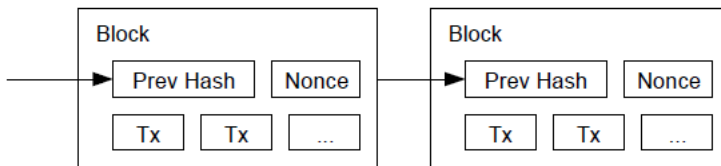
ଆମେ ପ୍ରସ୍ତାବିତ କରିଥିବା ସମାଧାନ ଏକ ଟାଇମ୍‌ଷ୍ଟାମ୍ପ ସର୍ତ୍ତର ସହ ଆରମ୍ଭ ହେଉଛି । ଏକ ଟାଇମ୍‌ଷ୍ଟାମ୍ପ ସର୍ତ୍ତର, ଟାଇମ୍‌ଷ୍ଟାମ୍ପ ହେବାକୁ ଥିବା ଆଇଟମଗୁଡ଼ିକର ଏକ ବ୍ଲକ୍‌ର ହାଶକୁ ନେଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ ଏବଂ ଏକ ଖବରକାଗଜ କିମ୍ବା ୟୁଜ୍‌ନେଟ୍ ପୋଷ୍ଟ ଭଳି ବ୍ୟାପକ ରୂପେ ହାଶକୁ ପଢ଼ିବା କରିଥାଏ । ଟାଇମ୍‌ଷ୍ଟାମ୍ପ ପ୍ରମାଣିତ କରିଥାଏ ଯେ, ହାଶକୁ ଯିବା ପାଇଁ ତାଟା ସେହି ସମୟରେ ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ ବିଦ୍ୟମାନ ରହିଥିବା ଉଚିତ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଟାଇମ୍‌ଷ୍ଟାମ୍ପ ନିଜ ହାଶରେ ପୂର୍ବର ଟାଇମ୍‌ଷ୍ଟାମ୍ପକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଥାଏ, ଯାହା ଏକ ଚେନ୍ ବା ଶୃଙ୍ଖଳା ଗଠନ କରିଥାଏ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅତିରିକ୍ତ ଟାଇମ୍‌ଷ୍ଟାମ୍ପ ଏହା ପୂର୍ବର ଟାଇମ୍‌ଷ୍ଟାମ୍ପକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିଥାଏ ।

୪. ପୁଫ୍-ଅଫ୍-ଓର୍କ୍

ଏକ ବିତରଣ ହୋଇଥିବା ଟାଇମ୍‌ଷ୍ଟାମ୍ପ ସର୍ଭରକୁ ଏକ ପିୟର-ଟୁ-ପିୟର ଆଧାରରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଆମକୁ ଖବରକାଗଜ କିମ୍ବା ମୁଦ୍ରିତ ପୋଷ୍ଟ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଆତ୍ମାତ୍ମା ବ୍ୟାକ୍‌କ୍ ହାଣ୍ଡଲିଂ ଭଳି ସମାନ ଏକ ପୁଫ୍-ଅଫ୍-ଓର୍କ୍ ସିଷ୍ଟମର ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ପଡିବ । ପୁଫ୍-ଅଫ୍-ଓର୍କ୍ରେ ଏକ ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ ସ୍ଥାନିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ରହିଥାଏ , ଯାହାକି ଯେତେବେଳେ ହାଣ୍ଡ କରାଯାଇଥାଏ, ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଏ-୨୫୬ ଭଳି, ଉକ୍ତ ହାଣ୍ଡ ଜିରୋ ବିଟ୍‌ସର ଏକ ନମ୍ବର ସହ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥାଏ । ଆବଶ୍ୟକ ହାରାହାରି କାର୍ଯ୍ୟ ଜିରୋ ବିଟ୍‌ସର ସଂଖ୍ୟାରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ ଏବଂ ଏହାକୁ ଏକ ସିଙ୍ଗଲ ହାଣ୍ଡ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରି ଯାଂଚ କରାଯାଇପାରିବ ।

ଆମର ଟାଇମ୍‌ଷ୍ଟାମ୍ପ ନେଟୱାର୍କ ପାଇଁ ଆମେ ଏକ ମୂଲ୍ୟ ନ ମିଳିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ଲକ୍‌ରେ ଏକ ନୋଡ୍‌କୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରି ପୁଫ୍-ଅଫ୍-ଓର୍କ୍‌କୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିଥାଉ ଯାହା ବ୍ଲକ୍‌ର ହାଣ୍ଡକୁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଜିରୋ ବିଟ୍‌ସ ଦେଇଥାଏ । ଥରେ ସିପିୟର ପ୍ରକାଶ ପୁଫ୍-ଅଫ୍-ଓର୍କ୍‌କୁ ସଂକ୍ଷେପଜନକ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟୟ ହୋଇଗଲେ, କାର୍ଯ୍ୟକୁ ପୁଣିଥରେ ନକରି ବ୍ଲକ୍‌କୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଯେହେତୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବ୍ଲକ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ଏହା ପରେ ଶୃଙ୍ଖଳାରେ ସାମିଲ ହୋଇଥାନ୍ତି, ତେଣୁ ବ୍ଲକ୍‌କୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା କାର୍ଯ୍ୟରେ ସମସ୍ତ ବ୍ଲକ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ଏହାପରେ ରିଭୁଇଁ କରିବା ସାମିଲ ରହିବ ।

ପୁଫ୍-ଅଫ୍-ଓର୍କ୍ ଅଧିକାଂଶ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିଥାଏ । ଯଦି ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠତା ଓ୍ଵାନ-ଆଇପି-ଆଡ୍ରେସ୍-ଓ୍ଵାନ-ଭୋଟ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଥାଏ, ତେବେ ଏହାକୁ ଅନେକ ଆଇପିକୁ ଆବଂଚିତ କରିବା ପାଇଁ ସକ୍ଷମ ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନଷ୍ଟ କରାଯାଇପାରିବ । ପୁଫ୍-ଅଫ୍-ଓର୍କ୍ ହେଉଛି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଓ୍ଵାନ-ସିପିୟ-ଓ୍ଵାନ-ଭୋଟ । ଅଧିକାଂଶ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦୀର୍ଘତମ ଶୃଙ୍ଖଳା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ହୋଇଥାଏ, ଯେଉଁଥିରେ ଏଥିରେ ବିନିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ସର୍ବବୃହତ୍ ପୁଫ୍-ଅଫ୍-ଓର୍କ୍ ପ୍ରକାଶ ରହିଛି । ଯଦି ସିପିୟ ପାଠ୍ୟର ଅଧିକାଂଶକୁ ପ୍ରକୃତ ନୋଡ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଏ ତେବେ ସକୋଟ ଶୃଙ୍ଖଳା ଦ୍ରୁତ ବେଗରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ଏବଂ ଯେକୌଣସି ପ୍ରତିଯୋଗୀ ଶୃଙ୍ଖଳାକୁ ପଛରେ ପକାଇବ । ଏକ ପୂର୍ବ ବ୍ଲକ୍‌କୁ ରୂପାନ୍ତରଣ କରିବା ପାଇଁ ଜଣେ ଆକ୍ରମଣକାରୀଙ୍କୁ ବ୍ଲକ୍ ଓ ଏହାପରବର୍ତ୍ତୀ ସମସ୍ତ ବ୍ଲକ୍‌କୁ ପୁଫ୍-ଅଫ୍-ଓର୍କ୍‌କୁ ରିଭୁ ବା ପୁଣିଥରେ କରିବାକୁ ପଡିବ ଏବଂ ଏହାପରେ ସକୋଟ ନୋଡ୍‌ଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟ ସହ ମେଳ ଖାଇବା ଓ ତାହାକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଆମେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରିବୁ ଯେ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ବ୍ଲକ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ଯୋଗ କରାଯାଉଥିବାରୁ, ଜଣେ ମନୁର ଆକ୍ରମଣକାରୀଙ୍କ ସକୋଟ ନୋଡ୍‌ଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟ ନିକଟରେ ପହଂଚିବାର ସମ୍ଭାବନା ବହୁମାତ୍ରାରେ ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ ।

ସମୟକ୍ରମେ ନୋଡ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ପରିଚାଳନା କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବର୍ଦ୍ଧିତ ହାର୍ଡୱେୟାର ସ୍ଥିତି ଓ ବିଭିନ୍ନ ଆଗ୍ରହ ପାଇଁ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦେବା ଲାଗି ପୁଫ୍-ଅଫ୍-ଓର୍କ୍‌ର ଜଟିଳତାକୁ ପ୍ରତି ଘଂଟା ପିଛା ହାରାହାରି ବ୍ଲକ୍ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଲକ୍ଷିତ କରୁଥିବା ଏକ ଗତିଶୀଳ ହାରାହାରି ସଂଖ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥାଏ ।

୫. ନେଟୱାର୍କ

ନେଟୱାର୍କକୁ ପରିଚାଳନା କରିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି:

- ୧) ନୂଆ ଗ୍ରାହୀକୃତଗୁଡ଼ିକୁ ସମସ୍ତ ନୋଡ୍ ପାଇଁ ପ୍ରସାରଣ କରାଯାଇଥାଏ ।
- ୨) ପ୍ରତ୍ୟେକ ନୋଡ୍ ନୂଆ ଗ୍ରାହୀକୃତଗୁଡ଼ିକୁ ଏକ ବ୍ଲକ୍‌ରେ ସଂଗ୍ରହ କରିଥାଏ ।
- ୩) ପ୍ରତ୍ୟେକ ନୋଡ୍ ଏହାର ବ୍ଲକ୍ ପାଇଁ ଏକ ଜଟିଳ ପୁଫ୍-ଅଫ୍-ଓର୍କ୍ ସନ୍ଧାନ କରିବା ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ ।
- ୪) ଯେତେବେଳେ ନୋଡ୍ ଏକ ପୁଫ୍-ଅଫ୍-ଓର୍କ୍‌ର ସନ୍ଧାନ କରିଥାଏ, ଏହା ସମସ୍ତ ନୋଡ୍ ପାଇଁ ବ୍ଲକ୍‌କୁ ପ୍ରସାରଣ କରିଥାଏ ।

- ୪) ଯଦି ଏଥିରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ଗ୍ରାହୀକୃତ ବୈଧ ଅଟେ ଏବଂ ବ୍ୟୟ ହୋଇନାହିଁ ତେବେ ନୋଡ୍ ବ୍ଲକ୍କୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ ।
- ୬) ନୋଡ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ଶୃଙ୍ଖଳାରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବ୍ଲକ୍ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରି, ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ବ୍ଲକ୍‌ର ହାଶକୁ ପୂର୍ବ ହାଶ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରି, ବ୍ଲକ୍କୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥାନ୍ତି ।

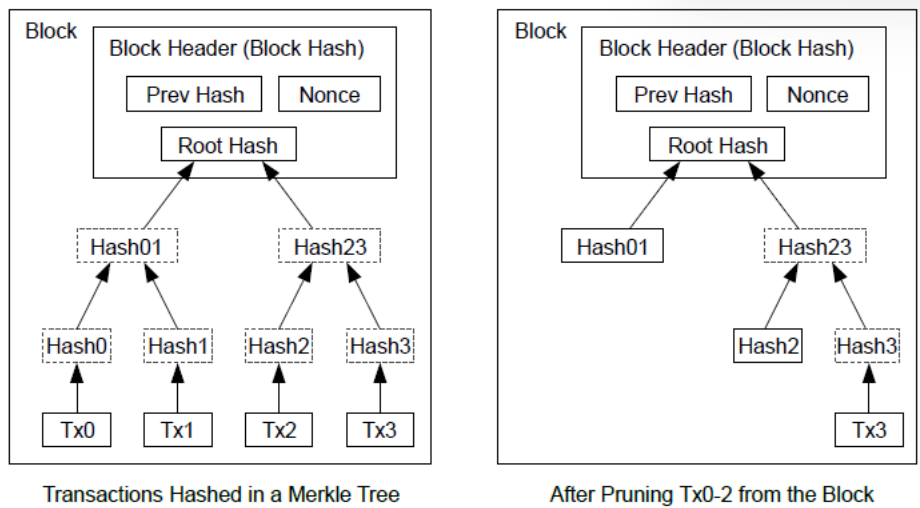
ନୋଡ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ସବୁବେଳେ ଦୀର୍ଘତମ ଶୃଙ୍ଖଳାକୁ ସଠିକ୍ ଶୃଙ୍ଖଳା ଭାବେ ବିଚାର କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ଏହାକୁ ବିସ୍ତାର କରିବା ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି । ଯଦି ଦୁଇଟି ନୋଡ୍ ଏକାସଙ୍ଗେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବ୍ଲକ୍‌ର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭର୍ସନକୁ ପ୍ରସାରଣ କରନ୍ତି ତେବେ କିଛି ନୋଡ୍ ଗୋଟିଏ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟଟିକୁ ପ୍ରଥମ ବ୍ଲକ୍ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିପାରନ୍ତି । ସେଭଳି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେମାନେ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ପ୍ରଥମ ବ୍ଲକ୍ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଯଦି ଏହା ଅଧିକ ଲମ୍ବା ହୋଇଯାଏ ତେବେ ଅନ୍ୟ ବ୍ରାଂଚକୁ ସଂରକ୍ଷଣ କରି ରଖିଥାନ୍ତି । ପରବର୍ତ୍ତୀ ପୁଫ୍-ଅପ୍-ଡ୍ରକ୍ ମିଳିବା ପରେ ଓ ଗୋଟିଏ ବ୍ରାଂଚ ଅଧିକ ଲମ୍ବା ହୋଇଗଲେ, ଟାଇ ବା ବନ୍ଧନ ଭାଙ୍ଗିଯାଇଥାଏ; ଏହାପରେ ଅନ୍ୟ ବ୍ରାଂଚ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ନୋଡ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ଅଧିକ ଲମ୍ବା ଶାଖାକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୋଇଥାନ୍ତି ।

ନୂଆ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍‌ର ପ୍ରସାରଣ ସମସ୍ତ ନୋଡ୍ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିବା ଜରୁରୀ ନୁହେଁ। ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ ଅନେକ ନୋଡ୍‌ରେ ନପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି, ସେମାନେ ବହୁପୂର୍ବରୁ ଏକ ବ୍ଲକ୍‌ରେ ପ୍ରବେଶ କରିବେ। ବ୍ଲକ୍ ପ୍ରସାରଣଗୁଡ଼ିକ ଡ୍ରପ୍ ହୋଇଥିବା ମେସେଜଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ସହନଶୀଳ ଅଟେ। ଯଦି ଏକ ନୋଡ୍ ଏକ ବ୍ଲକ୍ ଗ୍ରହଣ ନକରେ ତେବେ ଏହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ବ୍ଲକ୍ ଗ୍ରହଣ କରିବା ସମୟରେ ଏହାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିବ ଏବଂ ଏହା ଗୋଟିଏ ବ୍ଲକ୍ ମିସ୍ କରିଛି ବୋଲି ଅନୁଭବ କରିବ।

୭. ଇନ୍‌ସେଫଟିଭ

ପରମ୍ପରା ଅନୁଯାୟୀ, ଏକ ବ୍ଲକ୍‌ରେ ପ୍ରଥମ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍ ହେଉଛି ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍ ଯାହା ଏକ ନୂଆ କଏନ ଆରମ୍ଭ କରିଥାଏ ଯାହା ବ୍ଲକ୍‌ର ନିର୍ମାତାଙ୍କ ମାଲିକାନାରେ ଥାଏ। ଏହା ନେଟୱାର୍କକୁ ସମର୍ଥନ କରିବା ପାଇଁ ନୋଡ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ଲାଗି ଏକ ପ୍ରୋସାହନକୁ ଯୋଗ କରିଥାଏ ଏବଂ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ରୂପେ କଏନଗୁଡ଼ିକୁ ବିତରଣ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ମାଧ୍ୟମ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ, ଯେହେତୁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଜାରି କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ସେଫ୍ଟୱାୟାର ଅପୋରିଟି ନାହିଁ। ନୂଆ କଏନଗୁଡ଼ିକର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିମାଣର ସ୍ଥିର ଯୋଗ, ସୁନା ଖଣି ମାଲିକଙ୍କ ସହ ସମାନ ହୋଇଥାଏ, ଯିଏକି ବିତରଣରେ ଅଧିକ ସୁନା ଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ସଂଶାଧନଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟୟ କରିଥାନ୍ତି। ଆମ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଏହା ହେଉଛି ସିପିୟୁ ଟାଇମ୍ ଓ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିସିଟି ଯାହା ବ୍ୟୟ ହୋଇଥାଏ।

ଇନ୍‌ସେଫଟିଭକୁ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍ ଫିସ୍ ସହିତ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରିବ। ଯଦି ଏକ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍‌ର ଆଉଟପୁଟ୍ ଭାଲ୍ୟୁ ଏହାର ଇନ୍‌ପୁଟ୍ ଭାଲ୍ୟୁଠାରୁ କମ୍ ରହିଛି ତେବେ ଡିଫରେନ୍ସ ବା ପାର୍ଥକ୍ୟ ହେଉଛି ଏକ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍ ଫି' ଯାହାକୁ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍‌କୁ ଧାରଣ କରିଥିବା ବ୍ଲକ୍‌ର ଇନ୍‌ସେଫଟିଭ ମୂଲ୍ୟରେ ଯୋଗ କରାଯାଇଥାଏ। ଥରେ କଏନଗୁଡ଼ିକର ଏକ ପୂର୍ବ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସଂଖ୍ୟା ସର୍କୁଲେଶନରେ ପ୍ରବେଶ କରିବା ପରେ, ଇନ୍‌ସେଫଟିଭ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍ ଫି'କୁ ଯାଇପାରେ ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ମୁଦ୍ରାଞ୍ଚିତ ମୁକ୍ତ ହୋଇପାରେ।

ଇନ୍‌ସେଫଟିଭ ନୋଡ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ସଚୋଟ ରହିବା ପାଇଁ ପ୍ରୋସାହିତ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରନ୍ତି। ଯଦି ଜଣେ ଲୋଭୀ ଆକ୍ରମଣକାରୀ ସମସ୍ତ ସଚୋଟ ନୋଡ୍ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ସିପିୟୁ ପାୱାର ଏକତ୍ରିତ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ତାଙ୍କୁ ଏହାକୁ ନିଜର ପେମୋଟ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ପୁଣିଥରେ ଚୋରି କରି ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଠକିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରିବା କିମ୍ବା ଏହାକୁ ନୂଆ କଏନ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରିବା ମଧ୍ୟରେ ଚୟନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ। ସେ ନିୟମର ଅନୁପାଳନ କରି ଏହାକୁ ଅଧିକ ଲାଭଦାୟକ ବିଚାର କରିବା ଉଚିତ, ଏଭଳି ନିୟମ ଯାହା ସିଷ୍ଟମ ଓ ନିଜ ସମ୍ପତ୍ତିର ବୈଧତାକୁ କ୍ଷୁଣ୍ଣ କରିବା ଅପେକ୍ଷା ସମସ୍ତଙ୍କ ଏକତ୍ରିତ କଏନ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ନୂତନ କଏନ ସହ ତାଙ୍କୁ ଆକର୍ଷିତ କରୁଥିବ।

୭. ରିକ୍ଲେମିଙ୍ଗ ଡିସ୍କ୍ ସେଣ୍ଟ

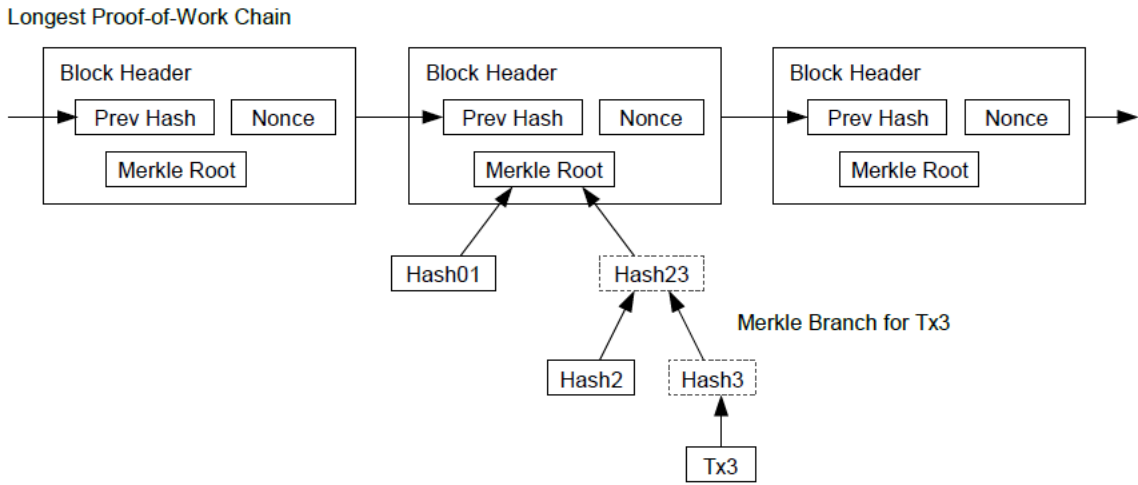
ଥରେ ଏକ କ୍ୟମ୍ପରେ ସଦ୍ୟତମ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣର ବ୍ଲକ୍ ତଳେ ଦବି ହୋଇଗଲା ପରେ, ଏହାପୂର୍ବରୁ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିବା ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନଗୁଡ଼ିକୁ ଡିସ୍କ୍ ସେଣ୍ଟକୁ ସଂଚୟ କରିବା ପାଇଁ ବର୍ଜନ କରାଯାଇପାରିବ। ବ୍ଲକ୍ର ହାଣ୍ଡକୁ ନଭାଙ୍ଗି ଏହାକୁ ସୁଗମ କରିବା ପାଇଁ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନଗୁଡ଼ିକୁ ଏକ ମରକେଲ ଟ୍ରୀରେ ହାଣ୍ଡ କରାଯାଇଥାଏ, କେବଳ ରୁଟ୍‌କୁ ବ୍ଲକ୍ର ହାଣ୍ଡରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥାଏ। ପରେ ପୁରୁଣା ବ୍ଲକ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ଟ୍ରୀର ବ୍ରାଂଚ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ କାଟି ସୁଦୃଢ଼ କରାଯାଇପାରିବ। ଇଂରେଜିୟର ହାଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକୁ ସଂରକ୍ଷିତ ରଖିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ।

ବିନା ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନରେ ଏକ ବ୍ଲକ୍ ହେଉଛି ପ୍ରାୟ ୮୦ ବାଇଟ୍ ହେବ। ଯଦି ମନେ କରନ୍ତୁ ବ୍ଲକ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତି ୧୦ ମିନିଟ୍‌ରେ ଥରେ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ, ତେବେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ୮୦ ବାଇଟ୍ * ୬୦ * ୨୪ * ୩୬୫ = ୪.୨ ଏମ୍‌ପି ହେବ। ୨୦୦୮ ସୁଦ୍ଧା କମ୍ପ୍ୟୁଟର ସିଷ୍ଟମଗୁଡ଼ିକୁ ମୂଳତଃ ୨ଜିବି ରାମ୍ ସହ ବିକ୍ରି କରାଯାଉଥିଲା ଏବଂ ମୁରୋସ୍ ଲ' ବାର୍ଷିକ ୧.୨ ଜିବିର ବିଦ୍ୟମାନ ଅଭିବୃଦ୍ଧିର ଆକଳନ କରିଛି, ଯଦି ବ୍ଲକ୍ ହେଉଛି ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ ମେମୋରୀ ମଧ୍ୟରେ ରଖାଯାଏ ତେବେ ଷ୍ଟୋରେଜ୍ ଏକ ସମସ୍ୟା ହେବ ନାହିଁ।

୮. ସିମ୍ବଲିଫାଇଡ଼ ପେମେନ୍ଟ୍ ଭେରିଫିକେସନ

ଏକ ପୁଲ୍ ନେଟୱର୍କ ନୋଡ୍‌କୁ ପରିଚାଳନା ନକରି ପେମେନ୍ଟ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ସମ୍ଭବ ଅଟେ । ଜଣେ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ କେବଳ ଦୀର୍ଘତମ ପୁଲ୍-ଅଫ୍-ଫ୍ରେମ୍ ଟେନର ବ୍ଲକ୍ ହେଡରଗୁଡ଼ିକର ଏକ କପି ରଖିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି, ଯାହାକୁ ସେ ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ଦୀର୍ଘତମ ଶୃଙ୍ଖଳା ରହିଛି ବୋଲି ସୁନିଶ୍ଚିତ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନେଟୱର୍କ ନୋଡ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ସନ୍ଦାନ କରି ପାଇପାରିବେ ଏବଂ ଟ୍ରାନ୍ସାକ୍ସନ୍‌ସ୍ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ଲକ୍ ସହ ଟ୍ରାନ୍ସାକ୍ସନ୍‌କୁ ଲିଙ୍କ୍ କରି ମର୍କେଲ ହାଶ୍ ହାସଲ କରିପାରିବ । ସେ ନିଜେ ଟ୍ରାନ୍ସାକ୍ସନ୍‌କୁ ଯାଞ୍ଚ କରିପାରିବେ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ଏହାକୁ ଶୃଙ୍ଖଳାର ଏକ ସ୍ଥାନରେ ସଂଯୋଗ କରି ସେ ଦେଖିପାରିବେ ଯେ, ଏକ ନେଟୱର୍କ ନୋଡ୍ ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଛି ଏବଂ ଏହାପରେ ଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ଲକ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ନେଟୱର୍କ୍ ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଛି ବୋଲି ଅଧିକ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିଥାନ୍ତି ।

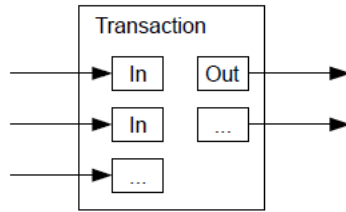

ଏହିପରି ଭାବେ ସଜୋଟ ନୋଡ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ନେଟୱର୍କ୍‌କୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଞ୍ଚ ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଥାଏ, କିନ୍ତୁ ଯଦି ନେଟୱର୍କ୍ ଜଣେ ଆକ୍ରମଣକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକ ଶକ୍ତି ହାସଲ କରେ ତେବେ ଏହା ଅଧିକ ଅସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ । ନେଟୱର୍କ୍ ନୋଡ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ନିଜେ ଟ୍ରାନ୍ସାକ୍ସନ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିପାରୁଥିବା ବେଳେ ସରଳ ପଦ୍ଧତିକୁ ଜଣେ ଆକ୍ରମଣକାରୀଙ୍କ ନକଲି ଟ୍ରାନ୍ସାକ୍ସନ୍ ବୋକା ବନାଇପାରେ, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆକ୍ରମଣକାରୀ ନେଟୱର୍କ୍‌ଠାରୁ ଅଧିକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହେବା ଜାରି ରଖିପାରିଥାଏ । ଏହା ବିରୋଧରେ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ରଣନୀତି ହେଉଛି ନେଟୱର୍କ୍ ନୋଡ୍‌ଗୁଡ଼ିକଠାରୁ ଆଲର୍ଟ୍ ଗ୍ରହଣ କରିବା, ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ଏକ ଅବୈଧ ବ୍ଲକ୍ ଚିହ୍ନଟ୍ କରିଥାନ୍ତି, ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କ ସଫ୍ଟୱେୟାରକୁ ପୁଲ୍ ବ୍ଲକ୍‌କୁ ଡାଉନ୍‌ଲୋଡ୍ କରିବା ପାଇଁ କହିଥାଏ ଏବଂ ଅସାମାନ୍ୟତାକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଟ୍ରାନ୍ସାକ୍ସନ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ଆଲର୍ଟ୍ କରିଥାଏ । ବାରମ୍ବାର ପେମେନ୍ଟ୍ ଗ୍ରହଣ କରୁଥିବା ବ୍ୟବସାୟଗୁଡ଼ିକ ଅଧିକ ସ୍ୱାଧୀନ ସୁରକ୍ଷା ଓ ଶୀଘ୍ର ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ ଏବେ ବି ନିଜସ୍ୱ ନୋଡ୍ ପରିଚାଳନା କରିବାକୁ ଚାହଁବେ ।

୯. ମୂଲ୍ୟକୁ ମିଶ୍ରଣ ଓ ବିଭାଜନ କରିବା

ଯଦିଓ କଏନଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ପରିଚାଳନା କରିବା ସମ୍ଭବ ଅଟେ, କିନ୍ତୁ ଏକ ଟ୍ରାନ୍ସାକ୍ସନ୍‌ରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ କଏନ ପାଇଁ ପୃଥକ ଟ୍ରାନ୍ସାକ୍ସନ୍ କରିବା କଷ୍ଟଦାୟକ ହେବ । ମୂଲ୍ୟକୁ ବିଭାଜନ ଓ ମିଶ୍ରଣ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେବା ଲାଗି ଟ୍ରାନ୍ସାକ୍ସନ୍‌ଗୁଡ଼ିକରେ ଏକାଧିକ ଜନପୁଟ୍ ଓ ଆଉଟପୁଟ୍ ରହିଥାଏ । ସାଧାରଣତଃ ସେଥିରେ ପୂର୍ବର ଏକ ବଡ଼ ଟ୍ରାନ୍ସାକ୍ସନ୍‌ରୁ ସିଙ୍ଗଲ୍ ଆଉଟପୁଟ୍ ରହିବ କିମ୍ବା ଛୋଟ ଛୋଟ

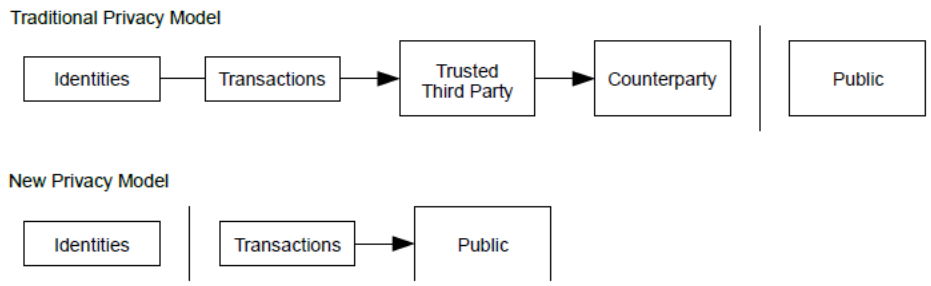
ପରିମାଣ ମିଶି ଏକାଧିକ ଇନପୁଟ୍ ରହିବ ଏବଂ ସର୍ବାଧିକ ୨ଟି ଆଉଟପୁଟ୍ ରହିବ: ଗୋଟିଏ ପେମେଂଟ୍ ପାଇଁ ଏବଂ ଯଦି ଗୋଟିଏ ସେଣ୍ଟରଙ୍କ ନିକଟକୁ ଫେରିଯାଏ ତେବେ ଅନ୍ୟଟି ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ଫେରିଥାଏ।

ଏହା ଧାନ ଦେବା ଉଚିତ ଯେ, ଫ୍ୟାନ୍-ଆଉଟ୍, (ଯେଉଁଠାରେ ଏକ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥାଏ ଏବଂ ଉକ୍ତ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍-ଗୁଡ଼ିକ ଆହୁରି ଅନେକ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥାନ୍ତି) ଏଠାରେ ଏକ ସମସ୍ୟା ନୁହେଁ। ଏକ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍ର ହିଷ୍ଟ୍ରିର ଏକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଵାଭାବଲୋନ କପି ବାହାର କରିବାର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ।

୧୦. ପ୍ରାଇଭେସି (ଗୋପନୀୟତା)

ପାରମ୍ପରିକ ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ୍ ମଡେଲ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିବା ପକ୍ଷ ଓ ବିଶ୍ୱସନୀୟ ମାଧ୍ୟମ ପକ୍ଷଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ସୁଚନାର ପହଞ୍ଚକୁ ସୀମିତ କରି ଗୋପନୀୟତାର ଏକ ସ୍ତର ହାସଲ କରିଥାଏ। ସମସ୍ତ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ଟନଗୁଡ଼ିକୁ ସାର୍ବଜନିନ ଭାବେ ଘୋଷଣା କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା, ଏହି ପଦ୍ଧତିକୁ ବାଦ ଦେଇଥାଏ, କିନ୍ତୁ ଗୋପନୀୟତାକୁ ସାର୍ବଜନିନ ଚାରିଗୁଡ଼ିକୁ ଅଜ୍ଞାତ କରି ଅନ୍ୟ ଏକ ସ୍ଥାନରେ ସୁଚନାର ପ୍ରବାହକୁ ଭାଙ୍ଗି ବଜାୟ ରଖାଯାଇପାରିବ। ସାଧାରଣ ଲୋକେ ଦେଖିପାରିବେ ଯେ, ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଅନ୍ୟ ଜଣଙ୍କୁ ଏକ ଅର୍ଥ ରାଶି ପଠାଉଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ସୁଚନା, ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ଟନକୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହ ସଂଯୋଗ ନକରି। ଏହା ଷ୍ଟକ୍ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଉଥିବା ସୁଚନାର ସ୍ତର ସହ ସମାନ ଅଟେ, ଯେଉଁଠାରେ ପକ୍ଷଗୁଡ଼ିକ କିଏ ସେସମ୍ପର୍କରେ ସୁଚନା ନଦେଇ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କାରବାରଗୁଡ଼ିକର ସମୟ ଓ ଆକାର ‘ଟେପ୍’କୁ ସାର୍ବଜନିନ କରାଯାଇଥାଏ।

ଏକ ଅତିରିକ୍ତ ଫାୟାରୱାଲ ଭାବେ, ଜଣେ ସାଧାରଣ ମାଲିକଙ୍କ ସହ ସଂଯୋଜିତ ହେବାରୁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବା ପାଇଁ ଏକ ନୂଆ ଚାରି ପେୟାରକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ଟନ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବା ଉଚିତ। ମଲ୍ଟି-ଇନପୁଟ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ଟନଗୁଡ଼ିକ ସହ କିଛି ସଂଯୋଗକୁ ଏବେ ବି ଏଡା ଯାଇପାରୁନାହିଁ। ବିପଦ ହେଉଛି ଯଦି ଏକ ଚାରିର ମାଲିକଙ୍କ ତଥ୍ୟ ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ ତେବେ ସଂଯୋଗ ଉକ୍ତ ମାଲିକଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ଟନଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିପାରେ।

୧୧. କାଲ୍‌କୁଲେଶନ୍ସ ବା ଗଣନା

ଏଠାରେ ଆମେ ଜଣେ ଆକ୍ରମଣକାରୀ ବାସ୍ତବ ଶୁଖିଲା ତୁଳନାରେ ଦୁଇ ଥିବା ଏକ ବିକଳ ଶୁଖିଲା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିବା ପରିଦୃଶ୍ୟକୁ ବିଚାରକୁ ନେବା। ଯଦି ବି ସେ ଏଥିରେ ସଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ଏହା ସିଷ୍ଟମକୁ ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ପରିବର୍ତ୍ତନଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ କରିନଥାଏ, ଯେପରିକି ଛୋଟିଆ ଫାଙ୍କରୁ ମୂଲ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରିବା କିମ୍ବା ଅର୍ଥ ହତପ କରିବା ଭଳି ଯାହା କେବେ ବି ଆକ୍ରମଣକାରୀଙ୍କ ନଥିଲା। ନୋଡ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ପେମେନ୍ଟ ଭାବେ ଅବୈଧ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ଟନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ ବାସ୍ତବ ନୋଡ୍ ଅବୈଧ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ଟନ ଥିବା ଏକ ବ୍ଲକ୍‌କୁ କେବେ ବି ଗ୍ରହଣ କରିବେ ନାହିଁ। ଜଣେ ଆକ୍ରମଣକାରୀ କେବଳ ନିଜଠାରେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥିବା ଅର୍ଥକୁ ଫେରି ପାଇବା ପାଇଁ ନିଜର କୌଣସି ଏକ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ଟନକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିପାରିବେ।

ବାସ୍ତବ ଶୁଖିଲା ଓ ଜଣେ ଆକ୍ରମଣକାରୀ ଶୁଖିଲା ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତାକୁ ଏକ ବାଲନୋମିଆଲ ର୍ୟାଣ୍ଡମ ଥ୍ରେଜ୍ ଭାବେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇପାରିବ। ସଫଳତା ଘଟଣା ହେଉଛି ବାସ୍ତବ ଶୁଖିଲା ଗୋଟିଏ ବ୍ଲକ୍ ଦ୍ୱାରା ବୃଦ୍ଧି ହେବ, ଯାହା ଏହାର ନେଟୱର୍କକୁ ୧+ରେ ଆଗକୁ ବଢାଇଥାଏ ଏବଂ ବିଫଳ ପ୍ରୟାସ ହେଉଛି ଆକ୍ରମଣକାରୀଙ୍କ ଶୁଖିଲା ଗୋଟିଏ ବ୍ଲକ୍ ଦ୍ୱାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ ଯାହା ଅନ୍ତରକୁ -୧କୁ ହ୍ରାସ କରିଥାଏ।

ଜଣେ ଆକ୍ରମଣକାରୀ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହ୍ରାସରୁ ପୁଣିଥରେ ଉପରକୁ ଉଠିବାର ସମ୍ଭାବନା ଜଣେ ଗ୍ୟାମ୍‌ଲରଙ୍କ ରୁଇନ୍ ସମସ୍ୟା ସହ ସମାନ ଅଟେ। ମନେକର ଅସୀମିତ କ୍ରେଡିଟ୍ ସହ ଜଣେ ଗ୍ୟାମ୍‌ଲର ନିଆଁଚରୁ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି ଏବଂ ବ୍ରେକ୍‌ଇଭେନରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଅସୀମ ସଂଖ୍ୟକ ଟ୍ରାଏଲ ପରୀକ୍ଷଣ କରିଥାନ୍ତି। ସେ ବ୍ରେକ୍‌ଇଭେନରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି କିମ୍ବା ଜଣେ ଆକ୍ରମଣକାରୀ ସଜୋଟ ଶୁଖିଲା ସହ ସମାନ ହୋଇପାରିଛି ତାହାର ସମ୍ଭାବ୍ୟତାକୁ ଆମେ ନିମ୍ନ ଅନୁଯାୟୀ ଗଣନା କରିପାରିବା।

p = probability an honest node finds the next block
 q = probability the attacker finds the next block
 q_z = probability the attacker will ever catch up from z blocks behind

$$q_z = \begin{cases} 1 & \text{if } p \leq q \\ (q/p)^z & \text{if } p > q \end{cases}$$

ଆମର ଆକଳନ ଅନୁଯାୟୀ ଯଦି $p > q$ ହୁଏ, ତେବେ ସମ୍ଭାବନା ବହୁମାତ୍ରାରେ ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ କାରଣ ଆକ୍ରମଣକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ଥିବା ବୁକ୍ସର ସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ାଇବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ। ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସତ୍ତ୍ୱେ ଯଦି ସେ ଶୀଘ୍ର ଏକ ଉନ୍ନତ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ ନକରନ୍ତି ତେବେ ତାଙ୍କର ସୁଯୋଗ ଧୀରେ ଧୀରେ ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ କାରଣ ସେ ଆହୁରି ପଛରେ ପଡ଼ିଯାଆନ୍ତି।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ବିଚାର କରିବା, ସେଣ୍ଡର ବା ପ୍ରେରକ ଗ୍ରାଞ୍ଜାକୃନକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ବୋଲି ଭଲ ଭାବରେ ନିଶ୍ଚିତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଏକ ନୂଆ ଗ୍ରାଞ୍ଜାକୃନର ପ୍ରାପ୍ତକର୍ତ୍ତା (ରେସିପିଏଂଟ)କୁ କେତେ ସମୟ ଅପେକ୍ଷା କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି। ଆମେ ଅନୁମାନ କରୁଛୁ, ସେଣ୍ଡର ବା ପ୍ରେରକ ହେଉଛନ୍ତି ଜଣେ ଆକ୍ରମଣକାରୀ ଯିଏ ପ୍ରାପ୍ତକର୍ତ୍ତାକୁ ବିଶ୍ୱାସ ଦେବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ଯେ, ସେ କିଛି ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ଟଙ୍କା ପଇଠ କରିଛନ୍ତି, ଏହାପରେ କିଛି ସମୟ ଅତିବାହିତ ହେବା ପରେ ଏହାକୁ ଫେରସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସେ ସ୍ୱିଚ୍ କରିଥାନ୍ତି। ଯେତେବେଳେ ଏହା ଘଟିବ, ରିସିଭର୍ ବା ଟଙ୍କା ପ୍ରାପ୍ତକର୍ତ୍ତାକୁ ସତର୍କ କରାଯିବ କିନ୍ତୁ ପ୍ରେରକ ଆଶା କରନ୍ତି ଏହା ଖୁବ୍ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଯିବ।

ପ୍ରାପ୍ତକର୍ତ୍ତା ବା ରିସିଭର ଏକ ନୂଆ କୀ ପେୟାର ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି ଏବଂ ସାଇନିଙ୍ଗ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସାର୍ବଜନିନ କୀ'କୁ ପ୍ରେରକକୁ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି। ଏହା ପ୍ରେରକକୁ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଆଗକୁ ଯିବା ପାଇଁ ଭାଗ୍ୟଶାଳୀ ନହୋଇଥାନ୍ତି, କ୍ରମାଗତ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ବୁକ୍ସରୁଡ଼ିକର ଏକ ଶୃଙ୍ଖଳା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଓ ପରେ ଉକ୍ତ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଗ୍ରାଞ୍ଜାକୃନକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାରୁ ରୋକିଥାଏ। ଥରେ ଗ୍ରାଞ୍ଜାକୃନ ପଠାଯିବା ପରେ, ଅସାଧୁ ପ୍ରେରକ ଏକ ପାରାଲାଇ ଟେନ୍ରେ ଗୁପ୍ତ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି ଯେଉଁଥିରେ ତାଙ୍କ ଗ୍ରାଞ୍ଜାକୃନର ଏକ ବିକଳ୍ପ ଭର୍ସନ ଉପଲବ୍ଧ ଥାଏ।

ପ୍ରାପ୍ତକର୍ତ୍ତା ଗ୍ରାଞ୍ଜାକୃନକୁ ଏକ ବୁକ୍ସରେ ଯୋଗ କରାଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରନ୍ତି ଏବଂ ଜେଡ୍ ବୁକ୍ସରୁଡ଼ିକୁ ଏହାପରେ ଲିକ୍ କରାଯାଇଥାଏ। ସେ ଆକ୍ରମଣକାରୀ କେତେ ପରିମାଣର ଅର୍ଥ ହାସଲ କରନ୍ତି ତାହା ଜାଣିନାହାନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଅନୁମାନ କରନ୍ତି ଯେ, ସଜୋଟ ବୁକ୍ସରୁଡ଼ିକ, ପ୍ରତି ବୁକ୍ସ ପିଛା ହାରାହାରି ଆକାଂକ୍ଷିତ ସମୟ ନେଇଛନ୍ତି, ଆକ୍ରମଣକାରୀଙ୍କ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ପ୍ରଗତି ଆକାଂକ୍ଷିତ ମୂଲ୍ୟ ସହ ଏକ ପଏସନ ଡିଷ୍ଟ୍ରିବ୍ୟୁଶନ ହେବ

$$\lambda = z \frac{q}{p}$$

To get the probability the attacker could still catch up now, we multiply the Poisson density for each amount of progress he could have made by the probability he could catch up from that point:

$$\sum_{k=0}^{\infty} \frac{\lambda^k e^{-\lambda}}{k!} \begin{cases} (q/p)^{(z-k)} & \text{if } k \leq z \\ 1 & \text{if } k > z \end{cases}$$

Rearranging to avoid summing the infinite tail of the distribution...

$$1 - \sum_{k=0}^z \frac{\lambda^k e^{-\lambda}}{k!} (1 - (q/p)^{(z-k)})$$

Converting to C code...

```
#include <math.h>
double AttackerSuccessProbability(double q, int z)
{
    double p = 1.0 - q;
    double lambda = z * (q / p);
    double sum = 1.0;
    int i, k;
    for (k = 0; k <= z; k++)
    {
        double poisson = exp(-lambda);
        for (i = 1; i <= k; i++)
            poisson *= lambda / i;
        sum -= poisson * (1 - pow(q / p, z - k));
    }
    return sum;
}
```

Running some results, we can see the probability drop off exponentially with z.

q=0.1	
z=0	P=1.0000000
z=1	P=0.2045873
z=2	P=0.0509779
z=3	P=0.0131722
z=4	P=0.0034552
z=5	P=0.0009137
z=6	P=0.0002428
z=7	P=0.0000647
z=8	P=0.0000173
z=9	P=0.0000046
z=10	P=0.0000012

q=0.3	
z=0	P=1.0000000
z=5	P=0.1773523
z=10	P=0.0416605
z=15	P=0.0101008
z=20	P=0.0024804
z=25	P=0.0006132
z=30	P=0.0001522
z=35	P=0.0000379
z=40	P=0.0000095
z=45	P=0.0000024
z=50	P=0.0000006

Solving for P less than 0.1%...

P < 0.001	
q=0.10	z=5
q=0.15	z=8
q=0.20	z=11
q=0.25	z=15
q=0.30	z=24
q=0.35	z=41
q=0.40	z=89
q=0.45	z=340

୧୨. କନ୍‌କ୍ଲୁଜନ (ସିଦ୍ଧାନ୍ତ)

ଆମେ ବିଶ୍ୱାସ ଉପରେ ନିର୍ଭର ନକରି ଇଲେକଟ୍ରୋନିକ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ଟନଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଏକ ସିଷ୍ଟମର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଛୁ। ଆମେ ଡିଜିଟାଲ ସିଗ୍ନେଚରଗୁଡ଼ିକରୁ ନିର୍ମିତ କଏନଗୁଡ଼ିକର ଏକ ସାଧାରଣ ଫ୍ରେମୱାର୍କ ସହ ଆରମ୍ଭ କରିଛୁ, ଯାହା ମାଲିକାନାର ମଜବୁତ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରଦାନ କରୁଛି କିନ୍ତୁ ଏହା ଦୁଇ ଗୁଣ ବ୍ୟୟକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ଏକ ଉପାୟ ବିନା ଅସମ୍ଭବ ଅଟେ। ଏହାର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଆମେ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ଟନର ଏକ ସାର୍ବଜନିନ ହିଷ୍ଟ୍ରି ରେକର୍ଡ କରିବା ଲାଗି ପ୍ରଫ୍-ଅଫ୍-ଓ୍ଵର୍କର ବ୍ୟବହାର କରି ଏକ ପିୟର-ଟୁ-ପିୟର ନେଟୱାର୍କର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଛୁ ଯାହା ଜଣେ ଆକ୍ରମଣକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେବା ଲାଗି ଶୀଘ୍ର ଗଣନାତ୍ମକ ଭାବେ ଅସାଧ୍ୟ ହୋଇଥାଏ, ଯଦି ସଜୋଟ ନୋଡଗୁଡ଼ିକ ଅଧିକାଂଶ ସିପିୟୁ ପାଞ୍ଚରକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରନ୍ତି। ଏହି ନେଟୱାର୍କ ନିଜ ଅଣସଂଗଠିତ ସରଳତା ମଧ୍ୟରେ ମଜବୁତ ଅଟେ। ନୋଡଗୁଡ଼ିକ ସାମାନ୍ୟ ସମନ୍ୱୟ ସହିତ ଏକାସଙ୍ଗେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି। ସେମାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନହିଁ, ଯେହେତୁ ବାର୍ତ୍ତାଗୁଡ଼ିକ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନକୁ ଯାଇନଥାଏ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ କେବଳ ଏକ ସର୍ବୋତମ ପ୍ରୟାସ ଆଧାରରେ ବିତରଣ କରାଯିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି। ନୋଡଗୁଡ଼ିକ ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ ନେଟୱାର୍କକୁ ଛାଡ଼ିପାରିବେ ଓ ପୁନଃ ଯୋଗ ଦେଇପାରିବ, ସେମାନେ ଯିବା ପରେ କ'ଣ ଘଟିଥିଲା ତାହାର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ପ୍ରଫ୍-ଅଫ୍-ଓ୍ଵର୍କ ଶୁଖିଲାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିପାରନ୍ତି। ସେମାନେ ନିଜର ସିପିୟୁ ପାଞ୍ଚର ସହ ଭୋଟ ଦେଇପାରିବେ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ

ବିସ୍ତାର କରିବା ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ବୈଧ ବ୍ଲକ୍‌ଚୈନ୍‌କୁ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ ଏବଂ ଅବୈଧ ବ୍ଲକ୍‌ଚୈନ୍‌କୁ ସେମାନଙ୍କ ସହ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ମନା କରି ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିପାରିବେ । ଯେକୌଣସି ଆବଶ୍ୟକୀୟ ନିୟମ ଓ ପ୍ରୋସାହନକୁ ଏହି ସର୍ବସମ୍ମତ ପ୍ରଣାଳୀ ସହିତ

References

- [1] W. Dai, "b-money," <http://www.weidai.com/bmoney.txt>, 1998.
- [2] H. Massias, X.S. Avila, and J.-J. Quisquater, "Design of a secure timestamping service with minimal trust requirements," In *20th Symposium on Information Theory in the Benelux*, May 1999.
- [3] S. Haber, W.S. Stornetta, "How to time-stamp a digital document," In *Journal of Cryptology*, vol 3, no 2, pages 99-111, 1991.
- [4] D. Bayer, S. Haber, W.S. Stornetta, "Improving the efficiency and reliability of digital time-stamping," In *Sequences II: Methods in Communication, Security and Computer Science*, pages 329-334, 1993.
- [5] S. Haber, W.S. Stornetta, "Secure names for bit-strings," In *Proceedings of the 4th ACM Conference on Computer and Communications Security*, pages 28-35, April 1997.
- [6] A. Back, "Hashcash - a denial of service counter-measure," <http://www.hashcash.org/papers/hashcash.pdf>, 2002.
- [7] R.C. Merkle, "Protocols for public key cryptosystems," In *Proc. 1980 Symposium on Security and Privacy*, IEEE Computer Society, pages 122-133, April 1980.
- [8] W. Feller, "An introduction to probability theory and its applications," 1957.